

**Klimapolitik forklædt som menneskerettigheder ved
"Den Europæiske Klimaforandringsdomstol"**

**Juridiske, politiske og økonomiske spørgsmål i forbindelse
med en retssag vedrørende klimaforandringer ved Den
Europæiske Menneskerettighedsdomstol**

**Rapport til ECR-Gruppen
Europa-Parlamentet, Bruxelles**

Dr. Lucas Bergkamp, J.D., LL.M.

Katinka M. Brouwer, J.D., LL.M.

Bruxelles, 20. maj 2021

Resumé

Duarte-sagen kort

I Duarte-sagen klager 6 portugisiske mindreårige til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (ECHR) over den krænkelse af deres "ret til liv og familieliv", som 33 lande har gjort sig skyldige i ved ifølge sagsøgerne at have vedtaget utilstrækkelige klimapolitikker.

De formulerer en række krav, herunder (1) en reduktion af udledningen af drivhusgasser, (2) drastiske restriktioner for eksporten af fossile brændstoffer, (3) drastiske forholdsregler for at kompensere for udledninger i forbindelse med importen af varer og (4) forholdsregler med henblik på at tvinge internationalt agerende virksomheder til at begrænse udledningerne fra deres samlede produktionskæde.

På alle disse områder skal udledningerne reduceres til nul for at imødegå "klimakrisen". På grundlag af en imødekommende dom fra ECHR er de så i stand til at føre sager på nationalt niveau imod lande, som ikke i tilstrækkelig grad prøver at nå disse mål. De lande, der klages imod, vil ikke have noget valg. De er tvunget til at følge Rettens afgørelse, og der er ingen mulighed for appel.

Enorme konsekvenser for økonomien og demokratiet

Det er indtjeningskapaciteten i hele det økonomiske system, der står på spil, idet omkostningerne for virksomheder og lande ved at opfylde kravene vil være uhyrlige. En sådan afgørelse ville bringe økonomien i mange lande i knæ med alle de konsekvenser, det medfører.

Ud over den økonomiske påvirkning, som det er vanskeligt at overvurdere, er konsekvenserne for demokratiet og retsstaten også uhyre. Hvis der dømmes til fordel for sagsøgerne, vil klimapolitikken permanent blive unddraget den normale politiske beslutningsproces, hvor valgte repræsentanter og administratorer kan opveje de forskellige interesser imod hinanden, vurdere politikken og foretage de relevante korrektioner og justeringer efter behov.

Partisk, forudindtaget og aktivistisk

Det forekommer meget sandsynligt, at de portugisiske mindreårige, som i virkeligheden blot er brikker, der skubbes frem i forreste linje af klimaaktivistorganisationer, rent faktisk vil vinde denne sag. I forbindelse med adskillige sager og kendelser har dommerne ved ECHR udvist en særlig forudindtagethed, som uden videre kan kaldes partisk.

- **For det første** skulle denne klage have været afvist med det samme, fordi den er gået fuldstændig uden om det nationale retssystem. Skønt dette normalt er et standardkrav for sager for Menneskerettighedsdomstolen, blev denne sag endog givet en særlig fortrinsbehandling, fordi det blev vurderet, at der er tale om en "hastesag".
- **For det andet** har ECHR på eget initiativ udvidet de mindreårige sagsøgers klage til også at omfatte "tortur".

Ifølge Retten kan det at føre en "utilstrækkelig klimapolitik" tilsyneladende ligestilles med tortur eller umenneskelig behandling.

- **For det tredje** har de dommere, der er involveret i denne sag, allerede afsagt kendelser om, "at der ubestrideligt foreligger en klimakrise," som kræver øjeblikkelig handling, ligesom Rettens præsident i en tale også har refereret til ECHR som "Den Europæiske Klimaforandringsdomstol". Han udtalte også nogle opmuntrende ord om chancerne for succes for "klimaretfærdighed", hvilket kan opfattes som en åben invitation til klimaaktivister om at påkalde sig Rettens hjælp i deres bestræbelser for at påtvinge Europa og resten af verden deres drømmeklimapolitik.
- **For det fjerde** har ECHR afvist en udførligt underbygget anmodning om intervention fra bekymrede MEP'er uden at begrunde denne afgørelse. Den samme skæbne led en gruppe eksperter i forfatningsret samt en organisation, der er kritisk over for klimapolitik og dennes videnskabelige grundlag. Det blev imidlertid tilladt organisationer at intervenere, som er klart sympatisk indstillede over for sagsøgerne i denne sag.

Denne sag ligger således i forlængelse af en tendens, der har kunnet iagttages i nogen tid, hvor dommerne ved ECHR gør brug af politisk aktivisme, som udgør en direkte trussel imod magtens tredeling. Der er ingen garanti for en retfærdig rettergang ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Menneskerettigheder som et påskud

Duarte-sagen illustrerer, hvordan klimaaktivister har fundet en allieret i partiske dommere, med hvem de deler et ideologisk tilhørsforhold. Under dække af menneskerettigheder reduceres klimapolitik til et irreversibelt domstolsdiktat, som ikke kan underlægges nogen demokratisk kontrol. Retlige myndigheder, som dikterer politik til demokratisk valgte regeringer, anvender ikke love, men laver dem snarere selv. De pågældende dommere gør sig ikke engang den ulejlighed at skjule deres forudindtagethed.

Konklusion

Retsstaten og magtens tredeling må genoprettes. Det er uacceptabelt, at en menneskerettighedstraktat misbruges af dommere med henblik på at pålægge Europas lande en klimapolitik ved tvang. Den beslutningstagning, som burde finde sted i den politiske arena, holdes som gidsel, således at hele den demokratiske styreform undermineres og borgernes tillid til regeringsapparatet nedbrydes. ECHR er blevet en partisk institution, som aktivt forfølger bestemte politikker, uden at have noget mandat til at gøre det. Lad ECHR vende tilbage til sin grundlæggende opgave som beskytter af menneskerettighederne, ikke som en institution, der underminerer demokratiet, politikken og retsstaten.